

Åsikter om energi och kärnkraft

Forskningsprojektet
ENERGIOPINIONEN I SVERIGE

Per Hedberg
Sören Holmberg
mars 2008

Preliminära resultat från
SOM-undersökningen 2007

Samhälle Opinion Massmedia (SOM) är en frågeundersökning som sedan 1986 genomförs varje höst av olika forskningsprojekt vid statsvetenskapliga institutionen, förvaltningshögskolan och institutionen för journalistik och masskommunikation vid Göteborgs universitet. Undersökningen med frågor om energi och kärnkraft omfattade år 2007 6000 slumpmässigt utvalda personer från hela Sverige. Mätningarna har finansierats av *Energimyndigheten*.

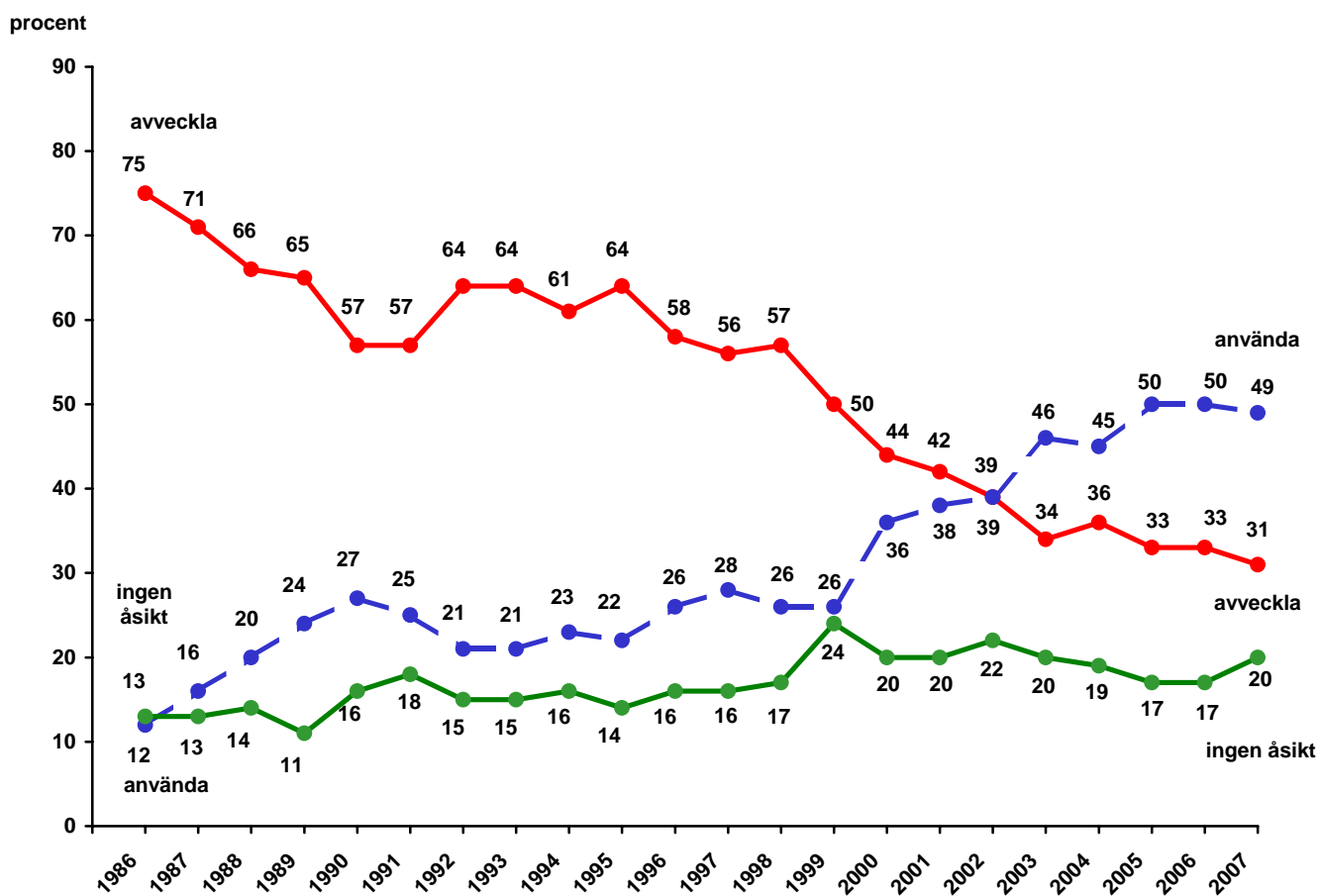
Tabell 1 Åsikter om kärnkraftens långsiktiga användning i Sverige (procent)

fråga: ”Vad är din åsikt om kärnkraftens långsiktiga användning som energikälla i Sverige?”

åsikt	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
avveckla kärnkraften senast till år 2010/ avveckla kärnkraften snarast	22	19	17	16	15	14	12	12	11	9	10	8
avveckla kärnkraften, men använd de kärnkraftsreaktorer vi har tills de har tjänat ut	31	32	40	34	29	28	27	22	25	24	23	23
använd kärnkraften och förnya efterhand kärnkraftsreaktorerna, men bygg inga fler	18	19	21	19	26	29	28	31	30	33	33	31
använd kärnkraften och satsa på fler kärnkraftsreaktorer i framtiden	6	7	5	7	10	9	11	15	15	17	17	18
ingen bestämd åsikt/ej svar	23	23	17	24	20	20	22	20	19	17	17	20
summa procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
antal personer	1779	1754	1740	1703	1704	1739	1777	1818	1774	1724	1629	3435
andel avveckla	53	51	57	50	44	42	39	34	36	33	33	31
andel använda	24	26	26	26	36	38	39	46	45	50	50	49
övervikt avveckla	+29	+25	+31	+24	+8	+4	±0	-12	-9	-17	-17	-18

Kommentar: Frågeformuleringen år 2000 - 2004 skiljer sig något åt från formuleringen åren 1996-1999. Svartalernativet ”avveckla kärnkraften senast till år 2010” ändrades 2005 till ”avveckla kärnkraften snarast”.

Figur 1 Avveckla eller använda kärnkraften på lång sikt? Opinionsutvecklingen 1986-2006 (procent)

Kommentar: Se tabell 1 för enkätfrågans utformning år 2006. Svartalernativ 1-2 har definierats som ”avveckla” medan svartalernativ 3-4 klassificerats som ”använda”. Åren 1986-1997 respektive 1996-1999 användes delvis annorlunda enkätfrågor. I figur 1 används den äldre femdelade enkätfrågan för åren 1986 – 1997 och den nya fyrdelade därefter.

Tabell 2 Avveckla eller använda kärnkraften på lång sikt efter olika social och politiska variabler (procent)

	avveckla	använd	ingen åsikt	summa procent	antal personer	övertikt avveckla
<i>kön</i>						
man	24	64	12	100	1635	-40
kvinnor	38	35	27	100	1800	+3
<i>ålder</i>						
15-30	36	36	28	100	676	±0
31-60	33	50	17	100	1689	-17
61-85	26	56	18	100	1070	-30
<i>utbildning</i>						
grundnivå	30	45	25	100	795	-15
mellannivå	28	51	21	100	1493	-23
universitet/högskola	37	51	12	100	1070	-14
<i>inkomst</i>						
mycket låg	37	35	28	100	582	+2
ganska låg	33	45	22	100	560	-12
medel	33	52	15	100	1049	-19
ganska hög	30	54	16	100	400	-24
mycket hög	26	62	12	100	589	-36
<i>bostadsort</i>						
landsbygd	34	48	18	100	492	-14
tätort	32	46	22	100	725	-14
stad	31	51	18	100	1620	-20
Stockholm/Göteborg/Malmö	32	50	18	100	533	-18
<i>vänster-höger dimension</i>						
klart till vänster	48	35	17	100	312	+13
något till vänster	41	45	14	100	809	-4
varken vänster eller höger	31	43	26	100	1045	-12
något till höger	23	63	14	100	809	-40
långt till höger	19	70	11	100	306	-51
<i>grön-grå dimension</i>						
klart åt det gröna hållet	52	35	13	100	678	+17
något åt det gröna hållet	33	49	18	100	1128	-16
varken grön eller grå	24	55	21	100	959	-31
något åt det gråa hållet	20	65	15	100	356	-45
klart åt det gråa hållet	14	72	14	100	123	-58
<i>partisynpati</i>						
v	55	28	17	100	179	+27
s	30	47	23	100	1222	-17
mp	67	22	11	100	265	+45
c	42	45	13	100	189	-3
fp	22	63	15	100	284	-41
kd	28	51	21	100	150	-23
m	18	68	14	100	699	-50
sd	18	65	17	100	82	-47
övrigt parti	35	51	14	100	77	-16
inget parti	28	32	40	100	289	-4
<i>klimatförändring som hot mot miljön</i>						
inte särskilt stort hot	26	61	13	100	452	-35
ganska stort hot	35	51	14	100	517	-16
mycket stort hot	43	40	17	100	599	+3
<i>kärnavfallshantering som hot mot miljön</i>						
inte särskilt stort hot	13	78	9	100	424	-65
ganska stort hot	37	47	16	100	670	-20
mycket stort hot	53	30	17	100	471	+23
<i>tillåta uranbrytning i Sverige</i>						
ja	7	90	3	100	338	-83
nej	67	24	9	100	466	+43
Samtliga	31	49	20	100	3435	-18

Kommentar: Intervjufrågan om kärnkraften redovisas i tabell 1. Resultaten gäller för år 2007. Hushåll med inkomster mellan 0 – 200 000 kr har kategoriserats som mycket låg, mellan 201 000 och 300 000 kr som ganska låg, mellan 301 000 – 500 000 kr som medel, mellan 501 000 – 600 000 kr som ganska hög och mer än 601 kr som mycket hög. Måttet på den gröna dimensionen bygger på en fråga om ett miljövänligt samhälle. Frågan är formulerad som ett förslag där svarspersonerna ombeds bedöma om förslaget är mycket bra, ganska bra, varken bra eller dåligt, ganska dåligt eller mycket dåligt. Frågeformulering var: ”Satsa på ett miljövänligt samhälle även om det innebär låg eller ingen tillväxt”. Skalan från ”mycket bra förslag” till ”mycket dåligt förslag” har i tabellen omtolkats till ytterpunkter på en grön-grå dimension där ”mycket bra förslag” motsvarar ”klart åt det gröna hållet” och ”mycket dåligt förslag” motsvarar ”klart åt det gråa hållet”. Människors vänster-högerideologi har mätts med en självklassificeringsfråga. Frågan om klimatförändringarnas hot mot miljön löd: ”Hur stort hot mot miljön anser Du klimatförändringar är. Svartalernativet utgjorde av en skala från 1 – 10 där 1 står för mycket litet hot och 10 för mycket stort hot. I tabellen har svar från 1 till 7 slagits samman till ”inte särskilt stort hot”, 8 – 9 till ”ganska stort hot” och 10 till ”mycket stort hot”. Frågan om kärnavfallshantering som hot mot miljön löd: ”Hur stort hot mot miljön anser Du hanteringen av kärnkraftens högaktiva avfall är?”. Svartalernativet utgjorde av en skala från 1 – 10 där 1 står för mycket litet hot och 10 för mycket stort hot. I tabellen har svar från 1 till 5 slagits samman till ”inte särskilt stort hot”, 6 – 9 till ”ganska stort hot” och 10 till ”mycket stort hot”.

Tabell 3 Avveckla kärnkraften på lång sikt

påstående: ”Sverige bör på lång sikt avveckla kärnkraften?”

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
mycket bra förslag	22	21	22	19	17	14	14	13	15	17
ganska bra förslag	25	23	22	21	23	19	19	20	22	22
varken bra eller dåligt förslag	21	22	21	23	23	23	23	20	23	24
ganska dåligt förslag	16	16	18	17	17	20	20	21	18	17
mycket dåligt förslag	13	13	12	14	14	19	18	19	16	15
ej svar	3	5	5	6	6	5	6	7	5	5
summa procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
antal personer	3561	3503	1842	3638	3606	3675	3612	1724	1629	1666
andel bra förslag	47	44	44	40	40	33	33	33	37	39
andel dåligt förslag	29	29	30	31	31	39	38	40	34	32
övertikt bra förslag	+18	+15	+14	+9	+9	-6	-5	-7	+3	+7

Tabell 4 Riskbedömningar i kärnkraftsfrågan 1980-2007 (medeltal)

fråga: ”Vad anser Du om följande risker som har diskuterats i samband med kärnkraften? Hur stor är risken för...”

Hur stor är risken för:	80	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05	06	07
att kärnkraften leder till att allt fler länder skaffar sig atomvapen?	6,2	6,8	6,5	5,8	5,7	5,5	5,9	5,7	5,9	5,8	5,6	5,9	5,2	5,2	5,5	5,0	5,0	5,2	5,4	5,4	5,5	5,3	5,7
att vi i Sverige inte kan hantera och slutförvara kärnkraftens avfall på ett säkert sätt?	---	6,1	6,1	5,8	5,7	5,2	5,4	5,3	5,1	5,3	4,8	5,2	4,5	5,0	4,6	4,8	4,6	4,5	4,7	4,5	4,4	4,4	4,9
en större olycka med radioaktivt utsläpp i ett kärnkraftverk i Sverige?	4,8	4,8	4,4	3,9	3,9	3,5	3,7	3,7	4,0	3,9	3,6	3,9	3,7	3,6	3,6	3,5	3,6	3,4	4,0	3,6	3,5	3,6	4,1
att länderna i Östeuropa inte kan hantera sina kärnkraftverk och sitt kärnavfall på ett säkert sätt?	---	---	---	---	---	---	---	---	---	8,8	8,7	8,9	8,4	8,5	8,5	8,5	8,2	8,1	8,2	8,0	7,8	---	---
sabotage/terroraktivitet mot ett kärnkraftverk i Sverige	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	4,4	---
sabotage/terroraktivitet vid transporter eller förvaring av kärnavfall i Sverige	---	---	---	---	---	4,6	5,1	5,1	5,1	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	4,3	---

Kommentar: Medeltalen kan variera mellan 1,0 (mycket lite risk) och 10,0 (mycket stor risk). Siffrorna för 1980 är hämtade från *Kampen om kärnkraften* av Sören Holmberg och Kent Asp (1984: 476). Ett – markerar att frågan ej ställts.

Tabell 5 Andel motståndare till etablering av energirelaterad verksamhet i den egna kommunen 1994-2007 (procent)

fråga: "Hur ställer Du Dig till en etablering av följande verksamheter i den kommun där Du bor?"

etablering av:	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
vindkraft	7	9	8	11	9	9	11	11	12	17	14	9	9	9
oljeraffinaderi	62	59	59	57	58	73	64	65	63	68	--	59	66	66
kärnkraftverk	64	65	65	59	58	68	67	64	65	64	55	60	61	64
anläggning för miljöfarligt avfall	69	69	67	70	66	75	68	69	65	70	--	60	63	62
slutförvar för kärnkraftens högaktiva avfall	74	74	76	72	67	75	72	69	68	72	61	67	64	69
gasnät för fossil- och naturgas	--	--	--	--	--	38	34	30	27	34	--	29	34	33

Kommentar: Svartalternativen var: mycket positiv, ganska positiv varken positiv eller negativ, ganska negativ och mycket negativ. Här redovisas andelen ganska negativa och mycket negativa. Personer som ej besvarat frågan (varierar mellan 5-7 procent i 2007 års undersökning) ingår inte i procentbasen. Ett – markerar att frågan ej ställts.

Tabell 6 Andel negativa till ett slutförvar av högaktivt kärnavfall i den egna kommunen efter social grupptillhörighet, partisynpati och åsikt i kärnkraftsfrågan 1994-2007 (procent)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
<i>kön</i>														
man	65	64	67	63	55	67	61	59	59	62	49	55	52	58
kvinnor	83	82	84	80	77	83	84	79	77	82	73	78	75	78
<i>ålder</i>														
15-30	72	70	76	71	67	72	70	65	61	65	62	60	58	53
31-60	74	75	75	72	66	76	74	71	69	73	60	66	67	72
61-85	76	74	77	73	69	76	73	70	73	76	62	73	64	71
<i>bostadsort</i>														
ren landsbygd	76	80	79	72	67	81	76	72	71	79	67	66	62	71
mindre tätort	73	72	74	75	70	73	74	71	71	73	61	66	63	69
stad, större tätort	74	72	76	70	67	75	69	68	66	70	58	68	64	68
de tre storstäderna	77	70	73	68	66	74	73	69	63	72	65	65	67	69
<i>utbildning</i>														
grundnivå	73	75	78	72	70	77	75	71	69	76	59	68	60	71
mellannivå	74	72	73	73	66	73	71	68	69	71	60	63	62	65
universitet/högskola	75	74	77	68	66	77	71	73	65	71	64	70	70	73
<i>partisynpati</i>														
v	81	85	79	83	78	86	85	77	68	82	74	74	70	73
s	76	69	76	71	64	75	73	69	69	69	58	66	64	67
mp	85	82	84	83	82	88	78	82	79	84	75	81	75	80
c	84	77	89	80	86	75	82	81	86	82	70	80	68	78
fp	72	71	78	70	68	82	64	70	67	70	55	68	71	67
kd	76	79	88	75	70	72	76	67	72	72	74	60	59	73
m	64	66	67	62	54	67	59	63	55	66	49	64	59	67
sd	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	46	57
<i>kärnkraftsåsikt</i>														
använd kärnkraften	47	46	53	50	43	56	56	56	53	60	44	56	55	59
avveckla kärnkraften	84	83	85	81	78	85	84	84	83	87	78	85	81	85
samtliga	74	73	76	72	67	75	72	69	68	72	61	67	64	69

Kommentar: Enkätfrågan om ett slutförvar för högaktivt kärnavfall i den egna kommunen redovisas i tabell 5. Personer som inte besvarat frågan ingår ej i procentbasen. Frågeformulering om kärnkraftsåsikt återfinns i tabell 1.

Tabell 7 Åsikt om uranbrytning i Sverige (procent)

fråga: "Anser Du att uranbrytning skall tillåtas i Sverige?"

åsikt om uranbrytning i Sverige	procent
ja, skall tillåtas	20
nej, skall inte tillåtas	28
ingen bestämd åsikt/ej svar	52
summa procent	100
antal personer	1666
andel positiva minus andel negativa	-8

Tabell 8 Ja eller nej till uranbrytning i Sverige efter olika social och politiska variabler (procent)

	ja	nej	ingen åsikt/ ej svar	summa procent	antal personer	övertikt ja
<i>kön</i>						
man	36	22	42	100	778	+14
kvinnor	6	34	60	100	888	-28
<i>ålder</i>						
15-30	13	27	60	100	306	-14
31-60	21	31	48	100	831	-10
61-85	23	24	53	100	529	-1
<i>utbildning</i>						
grundnivå	16	25	59	100	369	-9
mellannivå	19	25	56	100	737	-6
universitet/högskola	26	36	38	100	523	-10
<i>inkomst</i>						
mycket låg	11	34	55	100	298	-23
ganska låg	19	28	53	100	265	-9
medel	21	30	49	100	521	-9
ganska hög	26	27	47	100	182	-1
mycket hög	32	23	45	100	294	+9
<i>bostadsort</i>						
landsbygd	17	31	52	100	247	-14
tätort	17	25	58	100	363	-8
stad	22	28	50	100	785	-6
Stockholm/Göteborg/Malmö	27	31	42	100	236	-4
<i>vänster-höger dimension</i>						
klart till vänster	14	44	42	100	146	-30
något till vänster	17	34	49	100	386	-17
varken vänster eller höger	13	28	59	100	522	-15
något till höger	30	24	46	100	393	+6
långt till höger	38	16	46	100	152	+22
<i>grön-grå dimension</i>						
klart åt det gröna hållet	13	50	37	100	311	-37
något åt det gröna hållet	19	28	53	100	521	-9
varken grön eller grå	21	23	56	100	501	-2
något åt det gråa hållet	33	15	52	100	183	+18
klart åt det gråa hållet	50	20	30	100	54	+30
<i>partisynpati</i>						
v	15	38	47	100	76	-23
s	15	27	58	100	603	-12
mp	8	60	32	100	127	-52
c	16	44	40	100	88	-28
fp	27	30	43	100	135	-3
kd	24	23	53	100	79	+1
m	35	15	50	100	333	+20
sd	27	21	52	100	44	+6
<i>klimatförändring som hot mot miljön</i>						
inte särskilt stort hot	31	20	49	100	452	+11
ganska stort hot	21	27	52	100	517	-6
mycket stort hot	14	38	48	100	599	-24
<i>kärnavfallshantering som hot mot miljön</i>						
inte särskilt stort hot	45	13	42	100	424	+32
ganska stort hot	16	26	58	100	670	-10
mycket stort hot	7	49	44	100	471	-42
<i>kärnkraftsåsikt</i>						
använd kärnkraften	38	14	48	100	791	+24
avveckla kärnkraften	4	55	41	100	566	-51
samtliga	20	28	52	100	1666	-8

Kommentar: Intervjufrågan om kärnkraften redovisas i tabell 7. Resultaten gäller för år 2007. Hushåll med inkomster mellan 0 – 200 000 kr har kategoriserats som mycket låg, mellan 201 000 och 300 000 kr som ganska låg, mellan 301 000 – 500 000 kr som medel, mellan 501 000 – 600 000 kr som ganska hög och mer än 601 kr som mycket hög. Måttet på den gröna dimensionen bygger på en fråga om ett miljövänligt samhälle. Frågan är formulerad som ett förslag där svarsalternativen ombuds bedöma om förslaget är mycket bra, ganska bra, varken bra eller dåligt, ganska dåligt eller mycket dåligt. Frågeformulering var: ”Satsa på ett miljövänligt samhälle även om det innebär låg eller ingen tillväxt”. Skalan från ”mycket bra förslag” till ”mycket dåligt förslag” har i tabellen omtolkats till ytterpunkter på en grön-grå dimension där ”mycket bra förslag” motsvarar ”klart åt det gröna hållet” och ”mycket dåligt förslag” motsvarar ”klart åt det gråa hållet”. Människors vänster-högerideologi har mätts med en självklassificeringsfråga. Frågan om klimatförändringarnas hot mot miljön löd: ”Hur stort hot mot miljön anser Du klimatförändringar är?”. Svartalternativet utgjorde av en skala från 1 – 10 där 1 står för mycket litet hot och 10 för mycket stort hot. I tabellen har svar från 1 till 7 slagits samman till ”inte särskilt stort hot”, 8 – 9 till ”ganska stort hot” och 10 till ”mycket stort hot”. Frågan om kärnavfallshantering som hot mot miljön löd: ”Hur stort hot mot miljön anser Du hanteringen av kärnkraftens högaktiva avfall är?”. Svartalternativet utgjorde av en skala från 1 – 10 där 1 står för mycket litet hot och 10 för mycket stort hot. I tabellen har svar från 1 till 5 slagits samman till ”inte särskilt stort hot”, 6 – 9 till ”ganska stort hot” och 10 till ”mycket stort hot”. Frågeformuleringen om kärnkraftsåsikt återfinns i tabell 1.

Tabell 9 Vilka energikällor bör Sverige satsa på? (procent)

fråga: "Hur mycket bör vi i Sverige satsa på nedanstående energikällor under de närmaste 5 - 10 åren?"

energi­källor och undersök­ningsår	satsa mer	satsa ungefär som idag	satsa mindre än idag	helt avstå från energi­källan	ingen åsikt	summa procent
vattenkraft						
1999	41	44	6	1	8	100
2000	39	48	6	1	6	100
2001	40	46	7	1	6	100
2002	44	45	4	1	6	100
2003	44	44	4	1	7	100
2004	47	41	5	1	6	100
2005	47	41	4	1	7	100
2006	48	40	5	1	6	100
2007	49	40	4	1	6	100
vindkraft						
1999	74	14	3	1	8	100
2000	72	17	4	2	5	100
2001	71	16	5	2	6	100
2002	68	19	5	2	6	100
2003	64	22	5	2	7	100
2004	73	16	3	2	6	100
2005	72	17	4	1	6	100
2006	77	13	4	1	5	100
2007	79	12	3	1	5	100
solenergi						
1999	77	11	2	1	9	100
2000	77	14	2	1	6	100
2001	75	14	3	1	7	100
2002	77	14	2	1	6	100
2003	75	15	1	1	8	100
2004	79	12	2	1	6	100
2005	78	13	2	1	6	100
2006	83	10	1	0	6	100
2007	--	--	--	--	--	--
kärnkraft						
1999	9	34	26	20	11	100
2000	11	34	30	19	6	100
2001	11	36	29	18	6	100
2002	12	37	29	16	6	100
2003	16	38	24	15	7	100
2004	14	36	27	16	7	100
2005	18	36	24	15	7	100
2006	18	35	25	15	7	100
2007	17	33	28	15	7	100
biobränslen						
1999	29	27	13	3	28	100
2000	44	28	10	3	15	100
2001	46	29	8	2	15	100
2002	45	32	8	1	14	100
2003	44	29	8	2	17	100
2004	45	30	9	2	14	100
2005	54	25	6	1	14	100
2006	57	23	6	1	13	100
2007	55	25	5	2	13	100
fossil-/naturgas						
1999	21	26	17	5	31	100
2000	30	32	17	4	17	100
2001	31	32	16	4	17	100
2002	32	35	14	3	16	100
2003	30	31	15	4	20	100
2004	30	33	17	4	16	100
2005	33	30	15	4	18	100
2006	29	27	19	6	19	100
2007	--	--	--	--	--	--

fortsättning nästa sida

Tabell 9 (forts)

energikällor och undersökningsår	satsa mer	satsa ungefär som idag	satsa mindre än idag	helt avstå från energikällan	ingen åsikt	summa procent
kol						
1999	1	9	39	34	17	100
2000	2	10	39	37	12	100
2001	2	11	38	38	12	100
2002	2	13	41	33	11	100
2003	2	10	35	38	15	100
2004	2	10	41	36	11	100
2005	3	9	39	36	13	100
2006	3	7	34	43	13	100
2007	--	--	--	--	--	--
olja						
1999	2	17	48	18	15	100
2000	2	20	52	16	10	100
2001	2	19	51	17	11	100
2002	2	22	50	16	10	100
2003	2	20	47	18	13	100
2004	2	15	53	20	10	100
2005	2	15	54	18	11	100
2006	2	9	53	25	11	100
2007	2	11	58	20	19	100
vågkraft						
2006	52	11	3	3	31	100
2007	54	10	2	1	33	100

Kommentar: Resultaten omfattar enbart svarspersoner som kryssat för något svarsalternativ. Andelen personer som hoppar över de olika delfrågorna varierar mellan 4-9 procent genom åren.

Tabell 10 Andel positiva till att satsa mer på vindkraften efter social gruppstillhörighet och partisympati 1999-2007 (procent)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
kön									
man	72	71	70	66	63	72	71	76	79
kvinna	75	73	73	69	65	73	73	79	80
ålder									
15-30	69	74	69	67	62	70	69	70	78
31-60	76	73	77	70	70	79	75	81	83
61-85	72	68	63	62	54	63	68	74	75
bostadsort									
ren landsbygd	80	82	80	72	73	81	77	83	83
mindre tätort	77	72	71	70	62	74	74	77	79
stad, större tätort	70	70	70	67	63	69	72	77	78
de tre storstäderna	74	65	69	65	61	76	64	72	80
utbildning									
grundnivå/obligatorisk	71	71	67	66	59	66	67	74	74
mellannivå	74	73	71	68	63	75	72	76	79
universitet/högskola	74	72	79	68	71	76	76	82	84
partisympati									
v	86	81	85	80	75	82	74	82	89
s	72	72	70	66	62	70	73	78	78
mp	87	84	87	86	77	92	90	89	94
c	80	90	80	79	76	82	82	89	85
fp	84	81	79	70	63	69	72	67	81
kd	72	69	72	69	66	68	68	83	80
m	63	59	62	48	54	65	67	70	78
sd	--	--	--	--	--	--	--	68	68
samtliga	74	72	71	68	64	73	72	77	79

Kommentar: Personer som inte besvarat frågan ingår ej i procentbasen. Frågeformulering redovisas i tabell 9.

Tabell 11 Etablering av vindkraft i närheten av bostaden (procent)

fråga: ”Hur ställer Du Dig till en etablering av vindkraftverk i närheten av”

	mycket positiv	ganska positiv	varken positiv eller negativ	ganska negativ	mycket negativ	summa procent	opinionsbalans + minus -
Din fasta bostad							
2000	13	28	32	13	14	100	+14
2003	12	21	34	15	18	100	±0
2005	14	29	31	14	12	100	+17
2007	15	31	32	10	12	100	+24
Din fritidsbostad							
2000	14	25	34	14	13	100	+12
2003	13	21	32	14	20	100	±0
2005	15	30	31	12	12	100	+11
2007	16	30	31	10	13	100	+23

Kommentar: Svarepersonerna utan fritidshus (45 procent 2000, 49 procent 2003, 47 procent 2005 och 49 procent 2007) ingår inte i analysen när det gäller frågan om etablering av vindkraftverk i närheten av ”Din fritidsbostad”. Personer som ej besvarat frågan (mellan 5 – 9 procent genom åren) ingår inte i procentbasen.

Tabell 12 Andel som är positiva till etablering av vindkraft i den egna kommunen, i närheten av den egna bostaden och i närheten av den egna fritidsbostaden (procent)

	2000	2003	2005	2007
positiv till vindkraft i den egna kommunen	70	59	69	73
positiv till vindkraft i närheten av den egna bostaden	41	33	43	46
positiv till vindkraft i närheten av den egna fritidsbostaden	39	34	45	46
skillnad mellan vindkraft i den egna kommunen och i närheten av den egna bostaden	+29	+26	+26	+27

Kommentar: Intervjufrågan om vindkraft i den egna kommunen redovisas i tabell 5. Intervjufrågorna om vindkraftverk i närheten av den egna bostaden/fritidsbostaden redovisas i tabell 11. Personer som ej besvarat de olika frågorna ingår inte i procentbasen.

Tabell 13 Uppfattning om vindkraft år 2000, 2003 och 2007 (procent)

fråga: ”Vad är Din uppfattning om följande påståenden som man ibland hör om vindkraft? Ange för vart och ett av påståendena om det enligt Din mening är felaktigt eller riktigt.”

påståenden om vindkraft	felaktigt (0-3)	varken felaktigt eller riktigt (4-6)	riktigt (7-10)	summa procent	medeltal	ingen uppfattning
vindkraftverk är bullriga						
2000	48	32	20	100	3,9	--
2003	47	34	19	100	4,0	--
2007	51	28	21	100	3,9	27
vindkraft är miljövänlig						
2000	4	7	89	100	8,6	--
2003	5	11	85	100	8,4	--
2007	4	6	90	100	8,7	7
el producerad med hjälp av vindkraft blir dyr						
2000	27	43	30	100	5,1	--
2003	24	42	34	100	5,3	--
2007	32	34	34	100	5,0	38
vindkraft innebär mycket små risker för människors liv och hälsa						
2000	7	9	84	100	8,3	--
2003	7	14	79	100	8,0	--
2007	8	8	84	100	8,3	13
vindkraftverk förfular landskapet						
2000	38	25	37	100	5,0	--
2003	35	24	42	100	5,3	--
2007	44	22	34	100	4,6	10

Kommentar: Svaren kunde anges på en skala mellan 0 (helt felaktigt påstående) och 10 (helt riktigt påstående). Svartalernativet ”ingen uppfattning” ingår i frågan med början 2007. Beräkningarna i tabellen är utgjorda bland personer som svarat på delfrågorna. Andelen svarepersoner som inte besvarade de olika delfrågorna höll sig mellan 6-8 procent.

Tabell 14 Förtroende för olika aktörer i energi- och kärnkraftsfrågan. Andel svars-personer som anger ett mycket stort eller ganska stort förtroende (procent)

fråga: "Hur stort förtroende har Du för följande grupper när det gäller information om energi och kärnkraft?"

	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05	06	07
miljöorganisationer	57	65	63	64	61	64	69	68	65	71	67	59	59	65	59	55	61	61	60	60	65	64
kärnkraftsindustrin	36	46	47	49	58	52	45	48	42	45	45	41	52	53	52	54	52	55	58	47	49	39
regeringen	52	52	49	37	36	44	36	43	46	39	38	28	43	42	44	54	52	52	42	38	45	42
forskare	81	89	88	85	87	83	80	83	81	81	85	81	82	85	87	85	85	82	85	82	83	81
journalister	16	21	28	26	20	24	28	30	26	28	29	26	26	30	29	22	25	25	30	31	29	27
statliga myndigheter	40	40	44	35	36	38	36	45	42	41	40	33	45	47	56	58	60	59	57	56	58	56
elbolagen	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	29	27	--	26	24	21	23

Kommentar: Frågan innehöll också svarsalternativen ganska litet respektive mycket litet förtroende. Personer som ej besvarat förtroendefrågorna (mellan 4-10 procent genom åren) är inte medtagna i procentbasen. Ett – markerar att frågan ej ställts.

Tabell 15 Förtroende för offentliga myndigheter när det gäller information om energi (procent)

fråga: "Hur stort förtroende har Du för följande offentliga myndigheter när det gäller information om energi?"

	mycket stort förtroende	ganska stort förtroende	ganska litet förtroende	mycket litet förtroende	summa procent	antal personer	andel ingen uppfattning	andel känner till myndigheten
Naturvårdsverket								
2005	20	59	18	3	100	1398	--	87
2006	23	59	15	3	100	1200	18	94
2007	27	57	13	3	100	1200	20	95
Energimyndigheten								
2005	11	59	26	4	100	1185	--	75
2006	10	59	25	6	100	787	32	75
2007	12	61	22	5	100	818	34	79
Kärnkraftsinspektionen (SKI)								
2005	20	53	21	6	100	1299	--	82
2006	23	54	17	6	100	1060	22	88
2007	19	54	21	6	100	1062	25	90
Kommunens energirådgivare								
2005	8	51	35	6	100	1255	--	79
2006	8	52	33	7	100	1004	27	89
2007	9	55	29	7	100	1009	30	91

Kommentar: Svartalternativen är "mycket stort förtroende", "ganska stort förtroende", "ganska litet förtroende", "mycket litet förtroende" samt "känner inte till myndigheten". I 2006 års undersökning återfinns även svartalternativet "ingen uppfattning". I procentbasen som anger andel förtroende har personer som svarat att de inte känner till myndigheten, att de inte har någon uppfattning samt personer som ej besvarat frågan exkluderats. Andelen personer som ej besvarat de olika förtroendefrågorna varierade mellan 7 – 8 procent 2005, 4 – 5 procent 2006 och 6 – 7 procent 2007. Andelen personer som i 2006 och 2007 års undersökningar svarat att de inte har någon uppfattning är beräknad bland dem som känner till myndigheten, personer som ej besvarat frågan eller svarat att de inte känner till myndigheten har exkluderats. Andelen som känner till myndigheten är beräknad bland samtliga personer som besvarat frågan.

Tabell 16 Förtroende för Energimyndigheten när det gäller information om energi (procent)

	mycket stort förtroende	ganska stort förtroende	ganska litet förtroende	mycket litet förtroende	summa procent	antal personer	skillnad stort – litet förtroende	andel ingen uppfattning	andel känner till myndigh.
<i>kön</i>									
man	14	60	22	4	100	461	+48	26	83
kvinnor	11	62	21	6	100	357	+46	42	74
<i>ålder</i>									
15-30	17	64	15	4	100	87	+62	52	63
31-60	13	62	21	4	100	453	+50	31	83
61-85	11	59	25	5	100	278	+40	31	81
<i>bostadsort</i>									
ren landsbygd	8	66	23	3	100	114	+48	38	76
mindre tätort	11	64	21	4	100	182	+50	33	81
stad, större tätort	15	61	19	5	100	404	+52	32	79
de tre storstäderna	11	53	30	6	100	114	+28	36	77
<i>utbildning</i>									
grundnivå	9	56	28	7	100	165	+30	37	77
mellannivå	10	64	22	4	100	367	+48	36	79
universitet/högskola	17	61	18	4	100	280	+56	29	78
<i>familjeklass</i>									
arbetarhem	8	58	29	5	100	295	+32	39	78
jordbrukarhem	17	61	17	5	100	18	+56	49	78
tjänstemannahem	16	63	16	5	100	224	+58	31	81
högre tj.mannahem	18	64	15	3	100	152	+64	24	76
företagarhem	13	61	22	4	100	82	+48	22	77
<i>anställningssektor</i>									
statlig	18	58	16	8	100	91	+52	35	89
kommunal	13	60	24	3	100	151	+46	37	76
landstingskommunal	7	71	20	2	100	56	+56	28	79
privat	12	60	23	5	100	450	+44	30	80
<i>partisympati</i>									
v	14	57	26	3	100	35	+42	36	72
s	13	62	21	4	100	302	+50	35	81
mp	12	57	27	4	100	68	+38	23	72
c	12	57	26	5	100	42	+38	33	75
fp	12	74	11	3	100	69	+72	32	77
kd	12	62	18	8	100	40	+48	26	81
m	16	64	17	3	100	184	+60	30	81
sd	0	44	45	11	100	18	-12	40	71
<i>vänster-höger dimension</i>									
klart till vänster	8	63	23	6	100	65	+42	42	81
något till vänster	11	62	24	3	100	207	+46	30	78
varken vänster eller höger	12	57	25	6	100	241	+38	35	76
något till höger	15	63	17	5	100	203	+56	35	81
långt till höger	16	65	17	2	100	85	+62	27	80
<i>grön-grå dimension</i>									
klart åt det gröna hållet	11	63	20	6	100	150	+48	33	71
något åt det gröna hållet	14	63	19	4	100	276	+54	30	74
varken grön eller grå	10	60	26	4	100	244	+40	38	79
något åt det gråa hållet	12	64	20	4	100	97	+52	30	80
klart åt det gråa hållet	33	37	21	9	100	33	+40	28	79
<i>politiskt intresse</i>									
mycket intresserad	14	56	25	5	100	120	+40	22	82
ganska intresserad	14	63	19	4	100	410	+54	28	81
inte särskilt intresserad	10	61	23	6	100	237	+42	43	75
inte alls intresserad	8	56	28	8	100	36	+28	57	71
<i>förtroende för politiker</i>									
mycket stort förtroende	41	47	12	0	100	17	+76	6	78
ganska stort förtroende	18	70	10	2	100	263	+76	30	79
ganska litet förtroende	9	60	27	4	100	422	+38	35	78
mycket litet förtroende	6	40	36	18	100	85	-8	42	81

fortsättning nästa sida

Tabell 16 (forts)

	mycket stort förtroende	ganska stort förtroende	ganska litet förtroende	mycket litet förtroende	summa procent	antal personer	skillnad stort – litet förtroende	andel ingen uppfattning	andel känner till myndigh.
<i>kärnkraftsåsikt</i>									
avveckla kärnkraften	7	63	25	5	100	258	+40	38	75
använd kärnkraften	15	61	20	4	100	478	+52	25	83
<i>energisparande</i>									
sparar lite	12	62	22	4	100	189	+48	43	76
sparar medel	13	62	23	2	100	202	+50	32	78
sparar mycket	13	60	21	6	100	427	+46	30	80
<i>läser morgonpress</i>									
mer sällan/aldrig	8	75	13	4	100	53	+66	44	75
1-4 dagar per vecka	10	64	21	5	100	328	+48	34	81
minst 5 dagar per vecka	15	60	22	3	100	294	+50	29	81
<i>läser kvällspress</i>									
mer sällan/aldrig	14	62	19	5	100	483	+52	34	78
1-4 dagar per vecka	11	63	23	3	100	263	+48	35	79
minst 5 dagar per vecka	14	46	33	7	100	78	+20	31	83
<i>ser Aktuellt/Rapport</i>									
mer sällan/aldrig	15	57	18	10	100	65	+44	51	69
1-4 dagar per vecka	14	66	17	3	100	238	+60	36	75
minst 5 dagar per vecka	12	59	24	5	100	497	+42	29	83
samtliga	12	61	22	5	100	818	+46	34	79

Kommentar: Svarsalternativen är ”mycket stort förtroende”, ”ganska stort förtroende”, ”ganska litet förtroende”, ”mycket litet förtroende”, ”känner inte till myndigheten” samt ”ingen uppfattning”. I procentbasen som anger andel förtroende har personer som svarat att de inte känner till myndigheten, att de inte har någon uppfattning samt personer som ej besvarat frågan exkluderats. Andelen personer som ej besvarat de förtroendefrågan var 5 procent. Andelen personer som svarat att de inte har någon uppfattning är beräknad bland dem som känner till myndigheten, personer som ej besvarat frågan eller svarat att de inte känner till myndigheten har exkluderats. Andelen som känner till myndigheten är beräknad bland samtliga personer som besvarat frågan. Frågeformulering redovisas i tabell 12. Anställningssektor avser endast förvärsarbetande personer. Måttet på den gröna dimensionen bygger på en fråga om ett miljövänligt samhälle. Frågan är formulerad som ett förslag där svarsalternativen ombeds bedöma om förslaget är mycket bra, ganska bra, varken bra eller dåligt, ganska dåligt eller mycket dåligt. Frågeformulering var: ”Satsa på ett miljövänligt samhälle även om det innebär låg eller ingen tillväxt”. Skalan från ”mycket bra förslag” till ”mycket dåligt förslag” har i tabellen omtolkats till ytterpunkter på en grön-grå dimension där ”mycket bra förslag” motsvarar ”klart åt det gröna hållet” och ”mycket dåligt förslag” motsvarar ”klart åt det gråa hållet”. Placeringen på vänsterhögerdimensionen bygger på en självklassificeringsfråga. Siffrorna över huruvida svarsalternativen sparar mycket eller lite el har tagits fram genom ett additivt index omfattande delfrågorna i tabell 15. De fåtal personer som hoppat över någon enskild delfråga har tilldelats värdet 1 för den besparingen, d v s sparar aldrig. Personer som inte besvarat någon av delfrågorna har uteslutits ur analysen. Det grundläggande indexet varierar från 5 (sparar aldrig) och 25 (sparar mycket ofta). Indexvärdena från 5-25 har därefter tredelats. Läsning av kvällspress bygger på fyra delfrågor om hur ofta tidningarna Aftonbladen, Expressen, Göteborgs tidningen och Kvällsposten läses.

Tabell 17 Försöker minska energianvändning (procent)

fråga: "Hur ofta försöker Du minska Din energianvändning i följande sammanhang?"

	aldrig	ibland	ganska ofta	mycket ofta	alltid	summa procent	antal personer	mycket ofta/alltid
uppvärmning av bostaden								
2004	15	31	29	16	9	100	1656	25
2005	15	31	30	14	10	100	1647	24
2006	14	28	31	15	12	100	1570	27
2007	12	24	33	18	13	100	1582	31
användning av elapparater/belysning								
2004	--	--	--	--	--	--	--	--
2005	--	--	--	--	--	--	--	--
2006	7	30	36	18	8	100	1581	26
2007	5	24	39	23	9	100	1591	32
inköp av elapparater/belysning								
2004	--	--	--	--	--	--	--	--
2005	--	--	--	--	--	--	--	--
2006	15	35	29	14	7	100	1567	21
2007	10	31	32	19	8	100	1582	27
användning och val av belysning								
2004	8	30	37	18	7	100	1664	25
2005	9	28	35	19	9	100	1648	28
2006	--	--	--	--	--	--	--	--
2007	--	--	--	--	--	--	--	--
användning och val av elapparater/elektriska verktyg/redskap								
2004	19	35	29	12	5	100	1658	17
2005	17	34	30	14	5	100	1637	19
2006	--	--	--	--	--	--	--	--
2007	--	--	--	--	--	--	--	--
varmvattenförbrukning								
2004	16	30	33	14	7	100	1663	21
2005	16	30	32	15	7	100	1646	22
2006	15	30	32	15	8	100	1574	23
2007	11	28	33	19	9	100	1585	28
transporter/resor								
2004	20	41	24	11	4	100	1641	15
2005	16	40	28	12	4	100	1632	16
2006	18	41	25	11	5	100	1551	16
2007	13	36	29	16	6	100	1577	22

Kommentar: Personer som inte besvarat frågan ingår ej i procentbasen. Andelen personer som ej besvarat de olika besparingsfrågorna varierar mellan 4 – 7 procent.

Tabell 18 Villiga att betala för "grön" el (procent)

fråga: "Om Ditt hushåll redan nu har eller i framtiden får möjlighet att välja så kallad miljövänlig el (grön el), hur mycket mer tror Du att Ditt hushåll är villigt att betala för miljövänlig el?"

	1999	2001	2007
inte villig att betala mer för miljövänlig el än för annan el	32	39	31
villig att betala upp till ca 200:- mer per år för miljövänlig el	20	18	21
villig att betala upp till ca 500:- mer per år för miljövänlig el	20	17	19
villig att betala upp till ca 1000:- mer per år för miljövänlig el	9	8	11
ingen uppfattning	19	18	18
summa procent	100	100	100
antal personer	1616	1654	1595

Kommentar: Resultaten omfattar enbart personer som kryssat för något svarsalternativ. Andelen personer som hoppade över frågan var 5 procent 1999, 5 procent 2001 och 4 procent 2007.

Tabell 19 Vilja att betala mer för ”grön” el efter olika sociala och politiska variabler (procent)

	inte villig	200 kr mer	500 kr mer	1000 kr mer	ingen åsikt	summa procent	antal personer
<i>kön</i>							
man	37	18	19	12	14	100	748
kvinnor	26	23	19	11	21	100	847
<i>ålder</i>							
15-30	15	24	22	14	25	100	282
31-60	35	18	20	14	13	100	797
61-85	34	23	14	7	22	100	506
<i>utbildning</i>							
grundnivå	40	19	11	5	25	100	355
mellannivå	32	22	17	10	19	100	713
universitet/högskola	23	19	27	19	12	100	512
<i>inkomst</i>							
mycket låg	29	27	13	5	26	100	285
ganska låg	38	24	14	6	18	100	258
medel	31	19	23	11	16	100	507
ganska hög	33	21	20	15	11	100	178
mycket hög	27	13	22	23	15	100	289
<i>bostadsort</i>							
landsbygd	40	20	17	8	15	100	244
tätort	31	21	15	12	21	100	346
stad	30	21	20	11	18	100	760
Stockholm/Göteborg/Malmö	27	20	23	14	16	100	229
<i>klimatförändring som hot mot miljön</i>							
inte särskilt stort hot	43	18	14	7	18	100	444
ganska stort hot	27	24	20	14	15	100	505
mycket stort hot	26	21	21	13	19	100	586
<i>vänster-höger dimension</i>							
klart till vänster	25	22	20	15	18	100	139
något till vänster	27	23	19	17	14	100	375
varken vänster eller höger	34	18	15	8	25	100	498
något till höger	30	20	24	11	15	100	385
långt till höger	41	21	18	9	11	100	149
<i>grön-grå dimension</i>							
klart åt det gröna hållet	18	22	24	22	14	100	306
något åt det gröna hållet	25	21	24	13	17	100	498
varken grön eller grå	38	19	15	7	21	100	494
något åt det gråa hållet	46	22	10	7	15	100	179
klart åt det gråa hållet	59	11	9	2	19	100	53
<i>partisynpati</i>							
v	24	22	22	19	13	100	76
s	35	22	14	9	20	100	573
mp	14	18	27	30	11	100	125
c	27	24	21	14	14	100	85
fp	22	20	20	15	23	100	134
kd	33	27	15	12	13	100	67
m	34	18	25	9	14	100	324
sd	51	14	7	4	24	100	43
samtliga	31	21	19	11	18	100	1595

Kommentar: Intervjufrågan om grön el redovisas i tabell 18. Resultaten gäller för år 2007. Resultaten omfattar enbart personer som kryssat för något svarsalternativ. Hushåll med inkomster mellan 0 – 200 000 kr har kategoriserats som mycket låg, mellan 201 000 och 300 000 kr som ganska låg, mellan 301 000 – 500 000 kr som medel, mellan 501 000 – 600 000 kr som ganska hög och mer än 601 kr som mycket hög. Frågan om klimatförändringarnas hot mot miljön löd: ”Hur stort hot mot miljön anser Du klimatförändringar är. Svartsalternativet utgjorde av en skala från 1 – 10 där 1 står för mycket litet hot och 10 för mycket stort hot. I tabellen har svar från 1 till 7 slagits samman till ”inte särskilt stort hot”, 8 – 9 till ”ganska stort hot” och 10 till ”mycket stort hot”. Måttet på den gröna dimensionen bygger på en fråga om ett miljövänligt samhälle. Frågan är formulerad som ett förslag där svarsalternativen ombeds bedöma om förslaget är mycket bra, ganska bra, varken bra eller dåligt, ganska dåligt eller mycket dåligt. Frågeformulering var: ”Satsa på ett miljövänligt samhälle även om det innebär låg eller ingen tillväxt”. Skalan från ”mycket bra förslag” till ”mycket dåligt förslag” har i tabellen omtolkats till ytterpunkter på en grön-grå dimension där ”mycket bra förslag” motsvarar ”klart åt det gröna hållet” och ”mycket dåligt förslag” motsvarar ”klart åt det gråa hållet”. Människors vänster-högerideologi har mätts med en självklassificeringsfråga.